

25

Stiftelsen Allmänna Barnhuset
Döbelnsgatan 50
113 52 Stockholm

Org.nr: 802000-1072

Tel: +46 8 679 60 78
info@allmannabarnhuset.se

www.allmannabarnhuset.se

Omslagsbild: Unsplash
Övriga bilder: Shutterstock och Unsplash

Barnen på bilderna i rapporten har ingen koppling till innehållet i rapporten.

**ALLA barn
har rätt till goda
uppväxtvillkor**

Allmänna
Barnhuset

Innehåll

Förord	5
Att hålla riktningen i en föränderlig tid	6
Organisationsutveckling som skapar utrymme för framtiden	7
Sammanfattning året som gått	8
Unga, sex och internet – femte nationella studien inledd	10
Fortsatt förtroende att kartlägga våld mot barn	11
Utvecklingsarbete ska göra Skolfam tillgängligt för fler kommuner	12
Förfam – utveckling av en tidig insats för barn i familjehem	13
2025 nya publikationer	14
Topp 10 publikationer	15
Arbete för att stärka barns delaktighet i verksamheten	16
När barnets berättelse får styra insatsen	17
Bildandet av kunskapscentrum Barns Välfärd och Rättigheter – planering inför etablering	18
Spridning av våra utbildningar	19
Det fjärde rummet – stärkt stöd och behandling för våldsutsatta barn	20
Unga, utsatta, osynliga? – när fler röster får höras	22
Letterbox Club Sverige – läslust och nyfikenhet i brevlådan	24
BRA-samtal utvecklas för barn som lever nära kriminalitet	25
Samverkan för att stärka barns rättigheter	26
Spridning av kunskap och resultat	28
Om Allmänna Barnhuset idag	31
Allmänna Barnhusets verksamhet i siffror	32
Medarbetare under 2025 på Stiftelsen Allmänna Barnhuset	33

Förord

Det är med stor ödmjukhet jag som ny ordförande från årsskiftet i Stiftelsen Allmänna Barnhuset gått igenom verksamheten under 2025 för att skriva förordet till denna verksamhetsberättelse. Verksamheten har varit bred och fokuserat på kunskapsutveckling, barnrättspåverkan och barns egna röster i såväl forskning som i samhällsdebatt. Att detta är viktigt, inte minst i oroliga tider, märks tydligt – barn påverkas både av sin närmiljö och av ett ständigt närvarande informationsflöde.

Under 2025 har Allmänna Barnhuset fortsatt att bidra till forsknings- och kunskapsutveckling med fokus på barns psykiska hälsa, familjehemsvård och insatser som gör verklig skillnad i barns liv. Bland årets publikationer finns rapporten Barn som rättighetsbärare i öppenvårdsinsatser, som visar att barns röster ofta saknas i socialtjänstens öppenvård, samt pilotstudien Unga, utsatta, osynliga? om våld mot barn och unga med intellektuell funktionsnedsättning. En viktig uppgift framåt är att sprida och förankra slutsatserna så att fler barn nås av bättre stöd.

Regeringen har beviljat Allmänna Barnhuset 4 miljoner kronor för 2025 och 4 miljoner kronor för 2026 för att vidareutveckla och sprida arbetsmodellerna Skolfam och Förfam, som stärker barns utveckling genom samverkan mellan socialtjänst, skola, förskola och familjehem.

Allmänna Barnhuset har fortsatt att bidra i viktiga sammanhang där barns rättigheter står i fokus, bland annat under Almedalsveckan och genom konferenser. Förberedelserna inför Barnrättsdagarna 2026 har dessutom väckt ett rekordstort intresse.

Året har också präglats av förändring. Linda Ljunggren Syding tillträdde som ny generalsekreterare i augusti och Emma Fagerstrand anställdes som Barnhusets första utvecklingsledare, samtidigt som Anne Marie Brodén avtackades efter 20 års engagerat arbete som stiftelseordförande.

Sammanfattningsvis står Stiftelsen Allmänna Barnhuset på fast grund. Som en liten organisation med starka nätverk ser vi fram emot att fortsätta utveckla verksamheten och möta nya behov i takt med samhällsutvecklingen. Den nya socialtjänstlagen skapar möjligheter för ett mer förebyggande arbete, men kräver också kunskap och dialog där Barnhuset har en viktig roll.

Offentliga insatser räcker dock inte alltid. Ideella organisationer efterfrågar kunskapsstöd, och där vi har erfarenhet kan vi bidra.

Om du som läser verksamhetsberättelsen har frågor, synpunkter eller idéer är du alltid välkommen att kontakta oss på Allmänna Barnhuset.

Beatrice Ask
Ordförande
Stiftelsen Allmänna Barnhuset

Att hålla riktningen i en föränderlig tid

I augusti 2025 tillträdde jag som ny generalsekreterare för Stiftelsen Allmänna Barnhuset. Att få ta vid i en verksamhet med över 400 års historia är både hedrande och inspirerande. Under århundradena har Allmänna Barnhusets uppdrag förändrats i takt med samhället, men ambitionen har varit densamma: att förbättra barns livsvillkor och bidra till ett samhälle där barn får det stöd och skydd de behöver.

Under mitt första år har jag fått uppleva hur stiftelsens långa historia och starka värdegrund kombineras med en tydlig vilja till utveckling, innovation och samverkan. Barnhuset verkar i dag i skärningspunkten mellan forskning, praktik och policy, med målet att bidra till kunskap som gör konkret skillnad för barn i utsatta livssituationer.

Året har präglats av ett medvetet arbete för att stärka struktur och långsiktighet i verksamheten. Vi har utvecklat system för uppföljning och analys för att bättre kunna visa vilken effekt våra insatser får. Samtidigt har vi fortsatt att prioritera ekonomisk hållbarhet, vilket är en förutsättning för att långsiktigt kunna bidra till att barnkonventionen får genomslag i praktiken.

En central uppgift för Barnhuset är att överbrygga glappet mellan forskning och praktik. Det finns omfattande kunskap om barns utsatthet och om vilka insatser som fungerar, men denna kunskap når inte alltid dem som möter barn i sitt dagliga arbete. Därför är spridning av forskningsbaserad kunskap en viktig del av vår verksamhet. Under året har våra utbildningar, konferenser och webinarier nått rekordmånga deltagare, vilket visar på ett stort behov av kunskapsbaserade arbetssätt.

Barnkonventionen är utgångspunkten för allt vårt arbete. Men rättigheter får verklig betydelse först när de omsätts i praktiken – i mötet mellan barnet och de vuxna som finns runt omkring. Därför är barns erfarenheter och perspektiv en viktig del i våra projekt, utbildningar och kunskapsunderlag. Barn är experter på sina egna liv, och deras röster behöver vara en självklar del i arbetet med att utveckla stöd och insatser.

Som oberoende aktör har Barnhuset också en viktig roll i att samla olika samhällsaktörer kring gemensamma utmaningar. Under året har vi skapat mötesplatser där myndigheter, civilsamhälle, forskare och beslutsfattare kunnat mötas för dialog och kunskapsutbyte, bland annat genom Barnrättsdagarna, Almedalsveckan och konferenser runt om i landet.

Samhällsutmaningarna är många. Psykisk ohälsa, social ojämlikhet och barn som riskerar att dras in i kriminalitet är några av de frågor som kräver fortsatt uppmärksamhet. Samtidigt finns en växande medvetenhet och vilja att stärka arbetet för barns rättigheter.

Vår vision ligger fast: alla barn ska få växa upp med trygghet, möjlighet att utvecklas och ett samhälle som tar deras rättigheter på allvar. Det kräver kunskap, samverkan och uthållighet. Tillsammans med våra samarbetspartners, vår styrelse och våra medarbetare fortsätter vi därför arbetet för att stärka barns rättigheter och livsvillkor i Sverige.

Linda Ljunggren Syding
Generalsekreterare
Stiftelsen Allmänna Barnhuset

Organisationsutveckling som skapar utrymme för framtiden

Under de senaste åren har Allmänna Barnhuset genomgått en viktig organisatorisk förändring. För att skapa bättre förutsättningar för både långsiktig förvaltning och fortsatt utveckling har verksamheter som inte längre är rena utvecklingsprojekt samlats i dotterbolaget Allmänna Barnhuset i Stockholm AB (ABIS).

ABIS ansvarar idag för utbildningar, publikationer och konferenser som Barnrättsdagarna – delar av verksamheten som är efterfrågade, fungerar väl och kan erbjudas över tid. Genom omorganiseringen har Barnhuset kunnat renodla sitt uppdrag och frigöra resurser till kärnan: att initiera, utveckla och driva nya projekt för att stärka barns rättigheter.

– Många projekt i civilsamhället avslutas inte för att de saknar effekt, utan för att finansieringen tar slut, säger Anders Karlbom, vd för ABIS. När något fungerar bra ska det inte försvinna – det ska förvaltas, spridas och leva vidare.

Stiftelsens roll är att driva utveckling genom att identifiera behov, ta fram metoder och pröva

nya arbetssätt. När projekten har mognat och blivit stabila verksamheter övergår de till förvaltning inom ABIS.

– Det är en styrka att kunna lämna över fungerande verksamheter till ABIS. Då kan Barnhuset fokusera framåt, samtidigt som barn och yrkesverksamma fortsatt har tillgång till viktiga insatser, säger Anders Karlbom.

Den nya strukturen gör det möjligt att använda tid, kompetens och resurser där de gör mest nytta – i forskning, metodutveckling, samarbeten och nya projekt. Den bidrar också till en mer hållbar organisation, med tydligare roller mellan stiftelse och dotterbolag som skapar stabilitet, transparens och långsiktighet.

– Vår ambition är att det vi förvaltar inom ABIS ska fortsätta göra nytta varje dag, samtidigt som Barnhuset driver utvecklingen framåt. Det är så vi tar ansvar för kunskap, investeringar och ytterst för barnens bästa, avslutar Anders Karlbom.

Anders Karlbom

VD, Allmänna Barnhuset i Stockholm AB

Sammanfattning året som gått

UNGA, SEX OCH INTERNET – NY NATIONELL STUDIE

Under året har arbetet med den femte nationella studien om unga, sex och internet inletts i samarbete med Marie Cederschiölds högskola. Studien ska ge ett aktuellt kunskapsunderlag om barns utsatthet för sexuella övergrepp och exploatering, särskilt i digitala miljöer.

KARTLÄGGNING AV VÅLD MOT BARN

§Regeringen har gett Barnhuset i uppdrag att genomföra en ny nationell kartläggning av våld mot barn. Studierna har genomförts regelbundet sedan år 2000 och är en viktig kunskapskälla för beslutsfattare och professionella.

SKOLFAM

Under året har arbetet fortsatt med att utveckla och sprida Skolfam – en modell som syftar till att stärka skolresultaten för familjehemsplacerade barn. Fokus har legat på hur fler kommuner ska kunna implementera modellen.

FÖRFAM

Förfam är en förebyggande insats för familjehemsplacerade barn i förskoleålder. Under 2025 har arbetet handlat om att formulera modellen mer systematiskt och ta fram en första manual.

KIBB OCH EFTER BARNFÖRHÖRET

Metoderna KIBB och Efter barnförhöret syftar till att säkerställa att barn som utsatts för våld får stöd och behandling. Gemensamt för metoderna är att barnets berättelse och behov står i centrum.

BARNES DELAKTIGHET

Barnhuset har under året inlett ett arbete för att ytterligare stärka barns delaktighet i verksamheten. Målet är att i större utsträckning inkludera barns perspektiv även i mer strategiska frågor.

DET FJÄRDE RUMMET

Det fjärde rummet är en modell för att stärka stöd och behandling till barn som utsatts för våld. Arbetet har under 2025 fokuserat på implementering och samverkan mellan olika aktörer.

KUNSKAPSSPRIDNING OCH UTBILDNING

En central del av Barnhusets uppdrag är att sprida kunskap till yrkesverksamma som möter barn. Detta sker genom utbildningar, konferenser, publikationer och webinarier.

UTBILDNINGAR

Under året har utbildningar genomförts i bland annat KIBB, Efter barnförhöret och BRA-samtal. Sammanlagt deltog hundratals yrkesverksamma från kommuner runt om i landet.

SAMVERKAN OCH MÖTESPLATSER

Barnhuset fortsätter att skapa mötesplatser där forskare, myndigheter, civilsamhälle och beslutsfattare kan mötas. Under året genomfördes bland annat Barnrättsdagarna samt flera konferenser och seminarier.

KUNSKAPSSPRIDNING OCH RÄCKVIDD

Under året ökade räckvidden i Barnhusets kanaler. Antalet följare i sociala medier, deltagare i konferenser och nedladdningar av rapporter ökade jämfört med föregående år.

UTMÄRKELSER

Allmänna Barnhusets Stora Pris delades under året ut till H.M. Drottning Silvia och professor Maria Eriksson för deras betydelsefulla insatser för barns rättigheter.

Unga, sex och internet – femte nationella studien inledd

Stiftelsen Allmänna Barnhuset fortsätter arbetet med att fördjupa kunskapen om barns utsatthet för sexuella övergrepp och sexuell exploatering.

Den pågående studien som görs i samarbete med forskare från Marie Cederschiölds högskola är den femte studien med samma upplägg, men tar avstamp i nya frågor som vuxit fram i takt med att ungas digitala vardag förändrats. Bland annat undersöks placerade barns särskilda utsatthet, samt nya fenomen som AI-genererade bilder. Syftet med studien är att skapa ett aktuellt kunskapsunderlag om utsatthet för sexuella övergrepp och sexuell exploatering i Sverige. Tidigare kartläggningar har visat på en tydlig och oroande ökning av sexuella övergrepp mot barn. Nu handlar arbetet om att förstå hur situationen ser ut i dag och vilka behov som finns framåt. Som Åsa Landberg, projektledare, uttrycker det: ”Vi vet att det är illa, men vi behöver veta hur illa det är.”

Under 2025–2026 genomförs datainsamlingar i omkring 170 slumpmässigt utvalda skolor runt om i landet, med målet att nå cirka 5 000 elever. Därefter följer analys och bearbetning av materialet, med planerad publicering av rapporten under 2027.

Kunskapen som tas fram ska bidra till att stärka det förebyggande arbetet och ge bättre förutsättningar för skydd och stöd till unga. Resultaten ska spridas till professionella som möter barn och unga, liksom till beslutsfattare på lokal och nationell nivå.

Att regeringen valt att satsa medel på studien är ett uttryck för förtroende för de tidigare studier som Stiftelsen Allmänna Barnhuset genomfört. De tidigare studierna om Unga, sex och internet är bland de mest citerade i sitt slag och har använts i både policyarbete och vidare forskning. Förutom rapporterna har de tidigare studierna resulterat i drygt trettio vetenskapliga artiklar

och gett underlag till nio doktorsavhandlingar. Genom att återkommande ställa samma frågor över tid skapas ett unikt underlag för att följa utvecklingen och stärka samhällets förmåga att möta nya risker i ungas digitala liv.

Metodstöd sexuella övergrepp på nätet

Stiftelsen Allmänna Barnhuset har beviljats 665 000 kronor från Brottsoffermyndigheten för att ta fram en handbok om internetrelaterade sexuella övergrepp mot barn.

Handboken ska ge konkret stöd till yrkesverksamma som möter barn som utsatts, till exempel barn som pressats att skicka avklädda bilder, fått bilder spridda på nätet eller som efter kontakt online har utsatts för övergrepp vid fysiska möten. Forskning visar att dessa barn ofta får sämre stöd än andra våldsutsatta barn, samtidigt som många professionella upplever osäkerhet kring hur de ska bemöta och hjälpa.

– Vår forskning visar att barn som till exempel fått bilder spridda på nätet ofta mår sämre än andra barn som utsatts för sexuella övergrepp. Ändå blir de utan stöd.

Åsa Landberg sakkunnig i våld mot barn på Allmänna Barnhuset och en av de som kommer ta fram handboken.

Handboken tas fram i samarbete med forskarna Linda Jonsson och Anette Birgersson vid Marie Cederschiöld högskola och beräknas vara klar om ett år. Målet är att stärka kunskap, trygghet och kvalitet i stödet till barn och deras familjer – så att fler barn faktiskt får den hjälp de behöver.

Fortsatt förtroende att kartlägga våld mot barn

Under året har Stiftelsen Allmänna Barnhuset fått i uppdrag av regeringen att genomföra en ny nationell kartläggning av våld mot barn.

Det innebär att arbetet nu inleds med den sjätte studien i den återkommande serien som genomförts tillsammans med jämställdhetsmyndigheten vart femte år sedan år 2000.

Att uppdraget förlängs är ett viktigt erkännande av den roll som studierna spelar som nationell kunskapskälla. De tidigare kartläggningarna har gett beslutsfattare, myndigheter och professionella en unik möjlighet att följa utvecklingen över tid, identifiera risk- och skyddsfaktorer samt synliggöra brister i stöd och bemötande.

Den senaste rapporten, Våld mot barn 2022, har fått stor spridning och används i dag både inom forskning, i praktisk verksamhet och som kunskapsunderlag i statliga utredningar. I anslutning till studien publicerades också en fördjupningsrapport om våld i ungas nära relationer – ett område som tidigare inte har kartlagts på samma sätt i Sverige.

Resultaten har redan bidragit till nya initiativ. Efter rapporten startade Jämställdhetsmyndigheten ett större projekt för att förebygga våld i ungas parrelationer redan från tioårsåldern. Tidigare har arbetet ofta riktats mot äldre ungdomar.

– Vi såg att en betydande andel av femtonåringarna redan hade erfarenhet av våld i sina relationer. Det visar att förebyggande insatser behöver börja mycket tidigare än man tidigare trott, säger Åsa Landberg, forskare och projektledare.

Den nya studien kommer att bygga vidare på den kunskap som redan finns, samtidigt som den fångar upp nya former av utsatthet och förändringar i barns livsvillkor. Genom att återkommande ställa samma frågor skapas jämförbarhet över tid – en förutsättning för att kunna bedöma om samhällets insatser gör skillnad.

Ett viktigt fokus i kommande studie är också att följa oroande utvecklingar som identifierats i tidigare kartläggningar. I den senaste studien framkom bland annat en ökning av försummelse, där fler barn än tidigare uppgav att de inte fått äta sig mätta. Även sexuella övergrepp mot barn, både på nätet och utanför, visade en oroande ökning.

– Anmälningar till polis och socialtjänst är bara toppen av ett isberg. De flesta barn som utsätts för våld kommer aldrig till myndigheternas kännedom. Genom de här enkätstudierna kan vi också få kunskap om de barnen, fortsätter Åsa Landberg.

Att Sverige fortsätter följa utvecklingen av våld mot barn över tid är därför avgörande. Utan tillförlitlig kunskap riskerar viktiga beslut att fattas på ofullständiga grunder. Genom det fortsatta uppdraget stärks den långsiktiga nationella kunskapsuppbyggnaden – med målet att fler barn ska få växa upp fria från våld.

Utvecklingsarbete ska göra Skolfam tillgängligt för fler kommuner

Under året har Stiftelsen Allmänna Barnhuset fortsatt utveckla arbetet med Skolfam – den evidensbaserade modell som syftar till att stärka skolresultaten för familjehemsplacerade barn.

Utvecklingsarbetet har framför allt haft fokus på hur fler kommuner ska kunna ta del av modellen och därmed ge fler barn möjlighet att klara skolan.

Skolfam bygger på forskning om vad som stärker familjehemsplacerade barns skolgång. Modellen har utvecklats och utvärderats under många år och är idag ett etablerat arbetssätt i flera kommuner. Det utvecklingsarbete som nu pågår handlar därför främst om hur modellen kan spridas och implementeras i fler kommuner.

– Den stora utmaningen i dag handlar om att underlätta för fler kommuner att använda Skolfam. Vi behöver hitta sätt att sänka trösklarna och göra modellen möjlig att använda i olika organisatoriska sammanhang, säger Emma Fagerstrand, projektledare för Skolfam.

Som en del av utvecklingsarbetet genomfördes under året en forskarhearing där forskare bjöds in för att diskutera modellens fortsatta utveckling. Syftet var både att säkerställa att Skolfam fortsatt ligger i linje med aktuell forskning och att identifiera möjliga utvecklingsområden.

Parallellt har ett arbete initierats för att kartlägga hur Skolfam organiseras i olika kommuner. Kartläggningen, som genomförs av Tomas Lidén, ska ge en tydligare bild av hur ansvaret för arbetet fördelas mellan exempelvis socialtjänst och skola.

Kunskapen från kartläggningen ska bidra till bättre stöd för kommuner som vill införa eller utveckla arbetet.

Under året har också barns erfarenheter av Skolfam samlats in genom intervjuer med barn som har eller har haft stöd genom modellen. Syftet är att få en bättre förståelse för hur barn själva upplever arbetet och vad som kan utvecklas.

– Det känns väldigt viktigt att inkludera barns röster i utvecklingsarbetet. Vi är väldigt glada över att barn har fått komma till tals, säger Emma Fagerstrand.

Under 2025 har även ett omfattande arbete inletts för att sprida Skolfam till fler kommuner i Sverige. Intresset för modellen har varit stort och under året har Allmänna Barnhuset haft ett stort antal möten och dialoger med kommuner som överväger att införa arbetssättet. Syftet med dessa möten har varit att presentera modellen, diskutera förutsättningar för implementering och bidra med kunskap om hur arbetet kan organiseras lokalt. Genom detta arbete har fler kommuner fått ökad kännedom om Skolfam och om hur modellen kan bidra till att stärka skolgången för familjehemsplacerade barn. Arbetet med att sprida och stödja implementeringen av Skolfam kommer att fortsätta under kommande år.

Förfam – utveckling av en tidig insats för barn i familjehem

Under 2025 har arbetet med att utveckla den tidigt förebyggande insatsen Förfam tagit viktiga steg framåt.

Förfam riktar sig till familjehemsplacerade barn i förskoleåldern och syftar till att förebygga riskfaktorer och stärka barnets trygghet, utforskande och lärande – centrala skyddsfaktorer för små barns utveckling.

Arbetet har skett på uppdrag av Stiftelsen Allmänna Barnhuset och bygger vidare på erfarenheterna från Skolfam, den etablerade modell som stärker familjehemsplacerade barns möjligheter att lyckas i skolan. Med Förfam riktas fokus mot de yngsta barnen, där tidiga insatser kan få särskilt stor betydelse.

– Det som händer under livets första år är avgörande. Ju tidigare vi kan sätta in stöd, desto större möjlighet har vi att påverka barns utveckling i en positiv riktning, säger Elia Psouni, legitimerad psykolog och professor i utvecklingspsykologi vid Lunds universitet.

Under året har arbetet bland annat handlat om att formulera insatsen mer systematiskt och ta fram den första manualen för Förfam. Arbetet har utgått från forskning om familjehemsplacerade barns situation, utvecklingspsykologi och kunskap om samverkan mellan olika verksamheter.

Utvecklingen har också byggt på erfarenheter från kommuner som tidigare prövat liknande arbetssätt inom ramen för Skolfam. I dessa kommuner har insatser riktade till yngre barn testats och diskuterats i ett nätverk som samordnats av Stiftelsen Allmänna Barnhuset. Erfarenheterna från detta arbete har varit en viktig grund i utvecklingen av Förfam.

En central del i modellen är att skapa tydliga strukturer för samarbete mellan familjehem, förskola och socialtjänst, så att barnet får ett mer samordnat stöd över tid.

– Det avgörande är att det finns personer som har uppdraget att driva samverkan kring barnet. Då minskar risken att saker faller mellan stolarna, säger Elna Söderdahl, psykolog i Skolfam i Malmö och en av dem som deltagit i utvecklingsarbetet.

Till skillnad från arbete med äldre barn behöver insatser för de yngsta i högre grad ta hänsyn till små barns särskilda utvecklingsförutsättningar. Små barn är mer beroende av trygga omsorgsrelationer och deras utveckling kan variera mycket i takt. Samtidigt har små barn begränsade möjligheter att själva göra sina röster hörda, vilket gör att arbetet också behöver stärka deras delaktighet i förskolans vardag.

Manualen för Förfam ska fungera som ett stöd och ett ramverk för samverkan kring barnet, men arbetet behöver alltid utgå från varje barns individuella behov och situation.

Under 2026 är planen att modellen ska prövas vidare genom pilotverksamhet i flera kommuner.

– När samhället tar över ansvaret för ett barns omsorg behöver vi också säkerställa att barnet får så goda förutsättningar som möjligt, säger Elna Söderdahl.

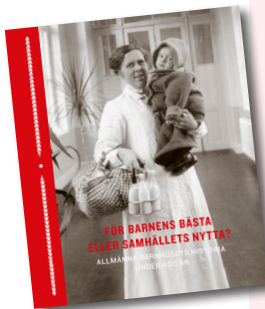
2025 nya publikationer

Våld dödar dig inifrån och ut

26 mars 2025

Elever i årskurs delger såväl sin syn på vad våld är samt vad de tycker att samhället behöver göra för att minska risken för våld och stötta den som varit utsatt. Det är röster från unga som ibland lever i en våldskontext och i andra fall har det i sin närhet. Andra beskriver hur de inte själva är drabbade men har tankar om vad våld är och hur samhället bör agera.

För barnens bästa eller samhällets nytta? Allmänna Barnhusets historia under 400 år

1 april 2025

En antologi med tio forskares perspektiv på Stiftelsen Allmänna barnhusets historia, från 1600-talet till idag.

"Antologin ger en utomordentligt djuplodande bild av barnhusets roll i samhället utifrån olika aspekter. [...] Alla med intresse av historia och socialt arbete kommer att ha nytta av antologin som är den första i sitt slag att ge en heltäckande bild av både Stiftelsen Allmänna Barnhusets och barnhusbarnens historia. Helhetsbetyg: 5." - *Ur BTJ-häftet nr 12, 2025*

Unga, utsatta, osynliga?

8 oktober 2025

En pilotstudie om våld mot barn och unga med intellektuell funktionsnedsättning.

Alla barn har rätt till en uppväxt fri från våld – men den verkligheten ser annorlunda ut för många barn och unga med intellektuell funktionsnedsättning. Trots det har deras röster länge saknats i forskningen.

Barn som rättighetsbärare i öppenvårdsinsatser

18 november 2025

När barn berättar om våld, oro eller att ingen lyssnar, har samhället en skyldighet att höra – och att agera. Men vad händer egentligen efter att barnet berättat?

En rapport som både väcker frågor och visar vägen mot en socialtjänst som verkligen lyssnar – hela vägen.

Topp 10 publikationer

SÅLDA

1. **Trauman med suddiga konturer** (2024)
2. **Barn som rättighetsbärare i öppenvårdsinsatser** (2025)
3. **Våld i ungas nära relationer och hedersrelaterat våld och förtryck** (2024)
4. **Våld är aldrig okej!** (2024)
5. **I skuggan av våldet** (2021)
6. **Våld löser inget!** (2018)
7. **Efter barnförhöret** (2017)
8. **Rättighetsbärare eller problembärare?** (2017)
9. **Våld mot barn 2016 - En nationell kartläggning** (2017)
10. **Barn med föräldrar på olika håll** (2017)

NEDLADDADA

1. **Våga se, Våga agera** (2017)
2. **BarnSäkert - slutrapport från forskningsstudien och blickar framåt** (2022)
3. **Unga, utsatta, osynliga?** (2025)
4. **Att intervjua barn - vägledning för socialsekreterare** (2010)
5. **Våld i ungas nära relationer och hedersrelaterat våld och förtryck** (2024)
6. **Lärohandledning - Det är mitt liv** (2022)
7. **Att identifiera omsorgssvikt hos förskolebarn** (2010)
8. **Våld mot barn 2022 - En nationell kartläggning** (2023)
9. **"Våld dödar dig inifrån och ut"** (2025)
10. **Unga, sex och internet, efter #metoo** (2021)

Här hittar du alla våra publikationer

Arbete för att stärka barns delaktighet i verksamheten

Under året har Stiftelsen Allmänna Barnhuset inlett ett arbete för att ytterligare stärka barns delaktighet i organisationens verksamhet. Målet är att i större utsträckning ta tillvara barns perspektiv även i mer strategiska frågor, såsom verksamhetsplanering och övergripande prioriteringar.

Barns delaktighet är redan en viktig del i många av stiftelsens projekt. I flera av de utvecklings- och forskningsprojekt som genomförs involveras barn och unga för att bidra med sina erfarenheter och perspektiv.

– Barns delaktighet är en demokratisk rättighet. Alla människor ska få vara involverade i frågor och beslut som rör deras liv, säger Emma Fagerstrand, verksamhetsutvecklare på Stiftelsen Allmänna Barnhuset.

Under 2025 har ett arbete initierats för att utveckla former för hur barns perspektiv också kan tas tillvara på en mer övergripande nivå i organisationen. Arbetet handlar bland annat om hur barns erfarenheter kan bidra till att utveckla verksamheten och stärka beslutsunderlag i strategiska frågor.

Utvecklingsarbetet pågår och kommer att fortsätta under 2026.

– Förhoppningen är att det ska bidra till att vi blir ännu bättre på att göra rätt saker för rätt målgrupp, säger Emma Fagerstrand.

När barnets berättelse får styra insatsen

KIBB och Efter barnförhöret utgår från en enkel men avgörande princip: barnets berättelse och behov ska styra insatsen. Trots det visar forskning att barns uppgifter om våld alltför sällan följer med in i öppenvårdsinsatser – något som riskerar att svika barnet. Samtidigt gör strukturerade metoder som tydligt adresserar våld stor skillnad. KIBB lyfts i rapporten Barn som rättighetsbärare i öppenvårdsinsatser som en unik insats där våldet benämns och barnet är delaktigt i behandlingen. Efter barnförhöret bidrar på motsvarande sätt genom att ge stöd i direkt anslutning till förhöret och hålla fokus på barnets upplevelser och behov.

KIBB – när våldet benämns och förändring blir möjlig

KIBB är en behandlingsmodell där både barn och föräldrar deltar. Barnet har en egen behandlare och får stöd för egen del och tillsammans med övriga familjen. Barnet deltar aktivt i hela behandlingen. Alla behandlare som fått frågan i en utvärdering uppger att de utgår helt eller i hög grad från barnets berättelse i insatsen. Resultaten av KIBB är tydliga. 79 procent av behandlarna upplever att barnen mår bättre efter insatsen. Barn avlastas från skuld, föräldrar tar ansvar och familjer får verktyg att prata om det svåra. Många barn vill inte avsluta behandlingen och uppmuntrar andra att prata med familjehandlare eftersom “det blir bättre i familjen”.

Genom föräldrautbildning och behandling till barnet skapas en trygg miljö för både barn och föräldrar vilket gör att våldet upphör och barnen kan förstå och hantera eventuella symtom. Forskning visar dessutom att barn som inte får behandling riskerar att utveckla svårigheter som skolfrånvaro, kriminalitet och psykisk ohälsa. KIBB fungerar därför också förebyggande.

Efter barnförhöret – stöd när det behövs som mest

Många barn tar tillbaka sin berättelse om våld under processen som följer efter Barnförhör. Barnens berättelser försvinner till stor del i socialtjänstens utredningar och i ledet till öppenvården. Efter barnförhöret ger barn och föräldrar stöd samma dag som ett förhör om misstänkt barnmisshandel ägt rum. I uppföljningar svarar samtliga behandlare att modellen ger barnet stöd i processen och hjälper till att hålla fokus på barnets upplevelser och behov.

I dag har över 60 procent av kommunerna tillgång till Efter barnförhöret. Det innebär att betydligt fler barn får stöd direkt efter att de varit modiga och berättat om våld. Fortfarande är det dock många kommuner som inte ger stöd efter Barnförhör eller inte har resurser att nå alla barn med insatsen.

Metoder som gör verklig skillnad

Gemensamt för KIBB och Efter barnförhöret är att de håller kvar barnets berättelse i centrum och gör våld talbart och insatserna följer ofta efter varandra. De skapar struktur, trygghet och konkreta verktyg för förändring.

Genom utbildning, implementeringsstöd och nationella nätverk bidrar Stiftelsen Allmänna Barnhuset till att metoderna sprids och hålls levande. Efterfrågan växer, fler kommuner ansluter och allt fler barn får stöd som faktiskt svarar mot deras erfarenheter.

När barnet är delaktigt och barnets upplevelser är i fokus händer något. Våldet görs talbart och skuld lyfts från barnet och förändring blir möjlig.

Utveckling framåt

År 2022 inleddes en utvärdering av modellen Efter barnförhöret, ledd av forskare vid Örebro universitet. Studien finansieras av FORTE och avslutas 2026 med en rapport från Stiftelsen Allmänna Barnhuset.

Bildandet av kunskapscentrum Barns Välfärd och Rättigheter – planering inför etablering

Barns välfärd och rättigheter är en av vår tids stora samhällsutmaningar. Barn i utsatta livssituationer möter ofta flera delar av välfärdsystemet samtidigt, vilket ställer höga krav på samverkan, kunskapsbaserade arbetssätt och effektiva förebyggande insatser. Mot denna bakgrund inleddes under 2025 ett omfattande planeringsarbete för etableringen av Kunskapscentrum Barns Välfärd och Rättigheter, med planerad verksamhetsstart under 2026.

Kunskapscentrumet är ett partnerskap mellan Stiftelsen Allmänna Barnhuset och Marie Cederschiöld högskola. Syftet är att stärka den vetenskapliga kunskapsbasen om utsatta barns välfärd och att bidra till utveckling, utvärdering, spridning och implementering av forskningsbaserade arbetssätt och metoder. Ett särskilt fokus ligger på att stödja omställningen till den nya socialtjänstlagen och på att bidra till ett mer förebyggande, barncentrerat och tillgängligt välfärdsarbete.

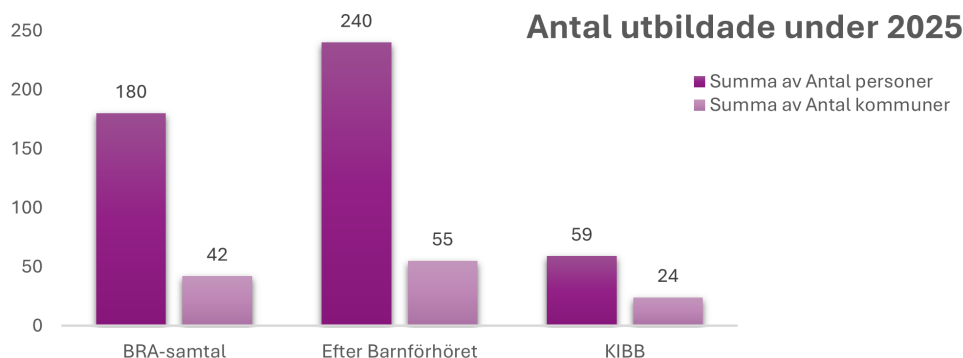
Under 2025 har planeringen haft tyngdpunkt på att formulera gemensamma mål, struktur och arbetsformer för kunskapscentrumet. Arbetet har också omfattat identifiering av prioriterade fokusområden, där barns rättigheter, delaktighet och tidiga insatser står i centrum. Särskild uppmärksamhet har riktats mot verksamheter i skärningspunkten mellan socialtjänst, skola, vård och rättsväsende, där behovet av samordnade och kunskapsbaserade insatser är stort.

Kunskapscentrumet ska fungera som en samverkansplattform snarare än en separat organisation, med praktiktäna forskning, metodutveckling och utbildningsinsatser som centrala delar. Genom att knyta samman forskning och praktik skapas förutsättningar för att kunskap snabbare ska komma till användning i arbetet med barn i utsatta livssituationer.

Planeringsarbetet under 2025 utgör därmed en viktig grund för den verksamhet som etableras och utvecklas vidare under 2026.

Spridning av våra utbildningar

KIBB (Kognitiv Integrerad Behandling vid misstanke om Barnmisshandel)

KIBB är en manualbaserad KBT-behandling för familjer där fysisk barnmisshandel har förekommit eller misstänks. Utbildningen ges av certifierade svenska KIBB-utbildare med lång klinisk erfarenhet och är den enda metoden i Sverige som samtidigt riktar sig till barn, föräldrar och hela familjen. Utbildningen sträcker sig över flera månader och kombinerar internat, föreläsningar och handledning, parallellt med att deltagarna behandlar en familj.

Fram till och med 2025 har 82 kommuner utbildats i KIBB och över 400 KIBB-behandlare har utbildats och certifierats.

Under 2025 har 59 personer från 24 kommuner deltagit i KIBB-utbildning. Under 2024 genomfördes en satsning för att nå norra Sverige. Det har lett till att fem kommuner i norra delen av landet utbildade i KIBB under 2025, varav fyra var nya kommuner.

Efter barnförhöret

Modellen Efter barnförhöret är en arbetsmodell som ger krisstöd till barn och föräldrar direkt efter att ett barn har varit på polisförhör vid misstanke om våld eller övergrepp. Insatsen sker samma dag som förhöret och syftar till att skapa trygghet i en ofta svår och känslomässig situation.

Socialtjänsten möter familjen i hemmet direkt efter barnförhöret och ger stöd i en ofta svår situation. De hjälper föräldrarna att ta emot och förstå information från polis och socialtjänstens fortsatta arbete. Vid hembesöket får barnet och föräldrarna stöd att prata om det som hänt under dagen och att hantera situationen tillsammans. Genom uppföljande samtal skapas möjlighet att erbjuda fortsatt stöd eller behandling.

Hittills har över 1 500 personer i 164 kommuner utbildats. Under 2025 genomfördes 11 utbildningar för 240 personer från 55 kommuner. Modellen har även väckt internationellt intresse, bland annat i Norge, där en utbildning planeras nästa år.

BRA

BRA-samtal är en arbetsmodell för att barn och unga ska få uttrycka sitt behov av information och stöd när de är anhöriga. Målgrupp är barn 7–18 år som har en förälder eller annan vuxen omsorgsperson med missbruks- eller spelproblem, psykisk sjukdom, psykisk- eller intellektuell funktionsnedsättning, en allvarlig fysisk sjukdom/skada, eller som dör. Det gäller även när en förälder har utsatt barnet eller någon annan närstående för våld. Allmänna Barnhuset erbjuder utbildning i BRA-samtal digitalt eller fysiskt format under två heldagar med ca 4 veckors mellanrum. Undervisningsformen är föreläsningar, dialog, övningar och rollspel. För att få intyg för BRA-samtal krävs 100 % närvaro och att ha prövat BRA-samtal i den egna praktiken eller i ett rollspel.

Under 2025 deltog 180 personer från 42 kommuner i utbildning i BRA-samtal.

Det fjärde rummet – stärkt stöd och behandling för våldsutsatta barn

Det fjärde rummet är Barnhusets modell för stöd och behandling till barn som utsatts för våld och övergrepp.

Modellen tar sin utgångspunkt i att barnets behov behöver mötas i flera “rum”: rättsprocess, skydd, fysisk hälsa och psykisk hälsa. Det fjärde rummet fokuserar på det som ofta riskerar att hamna mellan stolarna; information, krisstöd och behandling kopplat till barnets psykiska hälsa.

Återkommande kartläggningar så som Allmänna Barnhusets prevalensstudie Våld mot barn 2022 har visat att många barn inte får tillgång till rätt stöd efter att våld eller övergrepp uppdagats. Systemet är komplext, med flera huvudmän och otydliga gränsdragningar. För barn och familjer och ibland även för professionella är det svårt att veta vart man ska vända sig. Det fjärde rummet har därför haft som mål att stärka samordningen och säkerställa att fler barn får rätt stöd i rätt tid.

Under 2025 har fokus varit på implementering och fördjupning

Under 2025 har fokus legat på att fördjupa och implementera arbetet i de 14 Barnahus som deltagit i projektet. Samtliga har arbetat med lokala mål kopplade till stöd och behandling, med stöd av Allmänna Barnhuset i form av processledning, struktur och nätverksträffar.

Ett viktigt steg har varit att alla deltagande Barnahus genomfört kartläggningar av tillgängliga stöd- och behandlingsresurser i sina upptagningsområden. Det har i sig skapat nya kontakter och stärkt samarbetet med socialtjänst, hälso- och sjukvård och andra aktörer.

Under hösten påbörjades också en utvärdering av projektets effekter, med intervjuer och sammanställningar av uppnådda mål, framgångar och utmaningar. Utvärderingen färdigställs våren 2026.

Konkreta resultat för barnen

Trots att förutsättningarna skiljer sig mellan olika Barnahus är några resultat gemensamma. Samverkan har stärkts både internt och med externa aktörer. Flera Barnahus beskriver hur värdkedjan “tajtats till” och hur glappen mellan myndigheter minskat. Det handlar om tydligare rutiner efter barnförhör, bättre kunskap om vart barn kan hänvisas och mer aktiv “slussning” så att barn och familjer snabbare kommer rätt i systemet.

Flera lyfter att de ser skillnad i ärendena: “Vi ser i ärendena hur det bara klickar – nu får barnen hjälp i tid.”

Arbetet har också lett till ökat fokus på grupper som tidigare riskerat att falla mellan stolarna, exempelvis barn som utsatts för sexuella övergrepp online, barn med funktionsnedsättning och barn som utsätter andra barn för sexuella övergrepp. I flera regioner har kommuner utbildats i traumamedveten screening och bedömning, vilket stärker möjligheterna att ge rätt stöd på rätt nivå.

Mandat, struktur och kollegialt stöd

En central del av Allmänna Barnhusets roll har varit att processleda och skapa struktur i utvecklingsarbetet. Många Barnahus har beskrivit hur projektet gett dem mandat att prioritera frågor om stöd och behandling och att driva förändring i en annars komplex organisation med flera huvudmän.

Nätverksträffarna har haft stor betydelse. Där har Barnahusen kunnat dela konkreta erfarenheter och lösningar på operativa utmaningar. Det kollegiala stödet över regiongränser har enligt deltagarna varit en av projektets viktigaste komponenter.

A watercolor illustration of a town street. In the foreground, a person is seen from behind, wearing a green and white striped shirt. The street leads towards a row of buildings with various colored roofs (brown, blue, grey). The style is soft and painterly, with visible brushstrokes and a muted color palette. The background shows more buildings and a hazy sky.

Samtidigt har hinder identifierats, såsom bristande förankring på chefsnivå, otydliga uppdrag mellan verksamheter och ojämlika resurser mellan kommuner. Personalomsättning på samordnartjänster har också påverkat möjligheten att genomföra lokala mål.

Bidrag till nationell utveckling

Under året har frågan om likvärdig tillgång till stöd och behandling uppmärksammats nationellt. Brottsoffermyndigheten har fått ett regeringsuppdrag kring likvärdighet i Barnahus, där Barnhuset är en av de namngivna aktörerna för samverkan. Erfarenheterna från Det fjärde rummet bidrar därmed direkt till det fortsatta utvecklingsarbetet på nationell nivå.

Framåt – fortsatt utveckling och spridning

Under 2026 ligger fokus på att slutföra och sprida utvärderingen samt att föra in projektets lärdomar i det nationella arbetet. Behovet av utveckling kvarstår. Arbetet med stöd och behandling är långt ifrån färdigt, och flera grupper av barn riskerar fortfarande att inte få det stöd de har rätt till.

Det fjärde rummet har visat att mycket kan åstadkommas genom stärkt samverkan, tydligare struktur och gemensam prioritering – även utan omfattande nya resurser. På så sätt bidrar arbetet till en mer hållbar och jämlik vårdkedja för våldsutsatta barn i Sverige.

Unga, utsatta, osynliga? – när fler röster får höras

Barn som har utsatts för våld får inte alltid det stöd, eller den behandling, som de behöver och har rätt till. Ofta uteblir också viktig information till både barnen, deras anhöriga och andra närstående. För att täppa till dessa luckor i samhällsstrukturen har Stiftelsen Allmänna Barnhuset utvecklat en modell som kallas ”Det fjärde rummet”, som utgår från Sveriges olika barnahus.

En pilotstudie för att bryta osynligheten

Under 2025 har Allmänna Barnhuset genomfört pilotstudien Unga, utsatta, osynliga? – den första svenska enkätundersökningen där unga med intellektuell funktionsnedsättning (IF) i anpassad gymnasieskola själva fått svara på frågor om våldsutsatthet.

Allmänna Barnhuset har under många år kartlagt våld mot barn och unga men liknande undersökningar har tidigare inte genomförts med elever i anpassad skola. Därmed har en stor grupp barn och unga i praktiken varit osynlig i statistiken. Syftet med pilotstudien var dubbelt: att undersöka hur våldsutsatthet ser ut i denna grupp och att pröva om det är metodologiskt möjligt att genomföra en anonym enkätstudie.

Anpassad metod – och ungdomarna som medskapare

Studien skiljer sig från tidigare kartläggningar genom ett omfattande anpassningsarbete. Enkäten förenklades språkligt, bildstöd lades till och informationsmaterial togs fram i flera format. Eleverna fick ta del av informationsfilm och genomgång i förväg, och datainsamlingen skedde i små grupper med möjlighet till stöd.

En viktig del i arbetet var att ungdomar i anpassad gymnasieskola deltog i referensgrupper under hela processen. De gav synpunkter på formuleringar, svarsalternativ, anonymitet och hur frågor om våld upplevdes. Deras medverkan var avgörande för att skapa ett material som fungerade i praktiken.

Att genomföra studien krävde omfattande förberedelser och resurser, vilket är en viktig förklaring till att gruppen tidigare sällan inklud-

erats i forskning. Pilotstudien visar dock att hindren går att övervinna.

Resultat som väcker nya frågor

Även om studien inte är representativ ger den viktiga indikationer. Vissa resultat ligger i linje med tidigare forskning: unga med neuropsykiatriska svårigheter samt unga med föräldrar som har svårigheter så som missbruksproblematik rapporterade högre utsatthet, vilket speglar mönster i den övriga barnpopulationen.

Samtidigt framkom vissa avvikelser. En relativt större andel än i tidigare studier uppgav att de utsatts för sexuellt våld eller tvång. Flera pekade ut jämnåriga, till exempel skolkamrater eller personer de dejtade, som förövare. Det väcker frågor om behovet av förebyggande arbete kring relationer, gränssättning och våld i skolmiljön.

Ett positivt resultat var att många uppgav att de berättat om sin utsatthet och fått stöd. Små elevgrupper, nära relationer till vuxna och hög vuxennärvaro i anpassad skola kan vara en förklaring. Trygga relationer är en avgörande faktor för att våga berätta.

Totalt deltog 96 elever. Studien visar tydligt att det är fullt möjligt att med rätt anpassningar och förberedelser, ställa frågor om våld även till denna målgrupp.

Stort intresse – och behov av kunskap

Lanseringen av rapporten gjordes under ett välbesökt webinarium med 500 deltagare, vilket visar på ett starkt engagemang i frågan. Intresset speglar ett stort behov av kunskap och

konkreta verktyg hos yrkesverksamma. Många som arbetar med målgruppen har efterfrågat vägledning i hur man ställer frågor om våld och hur man kan arbeta förebyggande.

Studien har också uppmärksammats nationellt. Flera myndigheter har fått regeringsuppdrag att genomföra undersökningar i anpassad skola, och Barnhusets pilotstudie har använts som exempel på att det är möjligt att inkludera denna elevgrupp i forskningsstudier.

Nästa steg – en nationell prevalensstudie

Pilotstudien har redan lett vidare. Under 2026 startar en nationell prevalensstudie med stöd av regeringsmedel. Den kommer att omfatta elever i årskurs 9 i anpassad grundskola, vilket ger bättre möjligheter att jämföra resultaten med övriga nationella kartläggningar.

Målet är att på sikt inkludera elever i anpassad skola i återkommande nationella undersökningar, så att även deras erfarenheter följs över tid.

Långsiktig betydelse

Unga, utsatta, osynliga? handlar ytterst om barns rätt att bli hörda. Studien visar att unga med intellektuell funktionsnedsättning både kan och vill berätta om sina erfarenheter – när de ges rätt förutsättningar.

Resultaten pekar på behov av stärkt kunskap inom skola, elevhälsa och socialtjänst, liksom fortsatt förebyggande arbete kring våld och relationer. Genom att synliggöra gruppens erfarenheter lägger projektet grunden för mer träffsäkra insatser och ett mer jämlikt skydd för alla barn.

Här hittar du alla våra publikationer

Letterbox Club Sverige – läslust och nyfikenhet i brevlådan

Letterbox Club Sverige är en insats för barn som bor i familjehem eller lever i familjer med långvarigt försörjningsstöd eller andra öppna insatser från socialtjänsten. Syftet är att väcka nyfikenhet och lust att läsa, räkna och lära sig.

Under sex månader får barnen ett paket varje månad skickat hem till brevlådan. Paketet innehåller noga utvalda böcker, spel med matematiska utmaningar samt skriv- och pysselmaterial. Genom innehållet vill vi stimulera barns lärande, stärka deras kunskaper och bidra till positiva stunder kring läsning och lek tillsammans med vuxna i hemmet.

Paketet finns i olika nivåer för barn mellan 4 och 11 år, samt i särskilda mångspråkspaket på somaliska och arabiska och paket anpassade för barn med läs- och skrivsvårigheter.

Intresset för insatsen fortsätter att växa. Under 2025 nådde Letterbox Club rekordmånga deltagare. Över 1 200 barn runt om i Sverige får under året paket fyllda med böcker, spel och pyssel direkt hem i brevlådan.

Utvärderingar visar att både barn och vuxna uppskattar insatsen. I en uppföljning uppgav cirka 90 procent av barnen att de tyckte att det var bra eller mycket bra att delta. Föräldrar och familjehemsföräldrar beskriver hur barnen ser fram emot pa-

keten och hur böcker och spel skapar gemensamma stunder i hemmet där banden i familjen stärks.

Samtidigt visar utvärderingarna att det finns utmaningar i att nå barn som har starkt negativa erfarenheter av skola och lärande. Arbetet med att utveckla innehåll och arbetssätt fortsätter därför löpande, med målet att ännu fler barn ska upptäcka glädjen i att läsa och lära.

Konkreta resultat för barnen

För många barn blir paketet från Letterbox Club något att se fram emot varje månad. Att få ett eget paket i brevlådan skapar både nyfikenhet och glädje och kan bli en positiv händelse i vardagen. Genom böckerna får barnen möjlighet att utveckla sitt språk och sin läsförmåga, samtidigt som spelen och aktiviteterna tränar matematiskt tänkande på ett lekfullt sätt. Kombinationen av läsning, spel och kreativt material gör att lärandet sker i vardagliga och lustfyllda sammanhang, ofta tillsammans med en vuxen i hemmet.

På så sätt kan Letterbox Club bidra till små men viktiga förändringar i barns vardag – där läsning, problemlösning och gemensamma stunder i hemmet blir en naturlig del av barnens utveckling.

The background of the bottom half of the page features a collage of colorful children's book covers. The 'LETTER BOX SVERIGE' logo is prominently displayed in the lower-left corner. Book titles visible include 'jag bli din människa?', 'ALLT SOM HÄNDER INUTI', and 'En faktabok'. The covers are illustrated with various characters and scenes, creating a vibrant and educational atmosphere.

**LETTER
BOX**
SVERIGE

BRA-samtal utvecklas för barn som lever nära kriminalitet

Barn som lever nära kriminalitet, hotbild eller som har förlorat en närstående till följd av gatuvåld är en särskilt utsatt grupp. De kan bära på oro, frågor och erfarenheter som inte alltid fångas upp av vuxenvärlden.

BRA-samtal (Barns Rätt som Anhöriga) är en samtalsmodell som ger barn möjlighet att få information, ställa frågor och prata om sin situation tillsammans med en vuxen. Modellen utgår från barnets rätt till information och stöd när någon i familjen har svårigheter.

Stiftelsen Allmänna Barnhuset har under 2025 stöttat tre stadsdelar i Stockholms stad i att pröva BRA-samtal för barn som är anhöriga till någon i kriminalitet, har hotbild eller har dött till följd av gatuvåldet. I samarbete med personal i verksamheterna har vissa delar av samtalsverktygen också anpassats för att bättre passa målgruppen.

Under 2026 kommer Stiftelsen Allmänna Barnhuset att utlysa medel för en utvärdering. Den ska följa upp hur barn och vårdnadshavare upplever BRA-samtalen och undersöka hur personal använder modellen i praktiken. Ambitionen är att bidra till fortsatt utveckling och implementering av stöd till denna grupp barn.

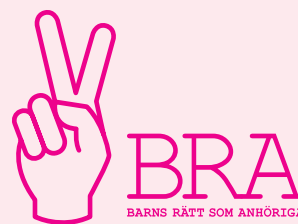
”Barn som lever nära kriminalitet eller gatuvåld bär ofta på oro och massor av frågor som vuxenvärlden inte alltid uppmärksammar. Med BRA-samtal kan vi ge ett strukturerat sätt att möta barnens behov med information, trygghet och stöd som utgår från barnets egen berättelse.”

Bonnie Friedh, projektledare för BRA-samtal nära kriminalitet.

BARNETS DELAKTIGHET OCH RÄTTIGHETER ÄR GRUNDEN

När barn är anhöriga har de rättigheter som också är viktiga skyddsfaktorer. Det är en central utgångspunkt i BRA-samtal och handlar om barnets

- Rätt att veta
- Rätt att få hjälp
- Rätt att må bra
- Rätt till skola, fritid och vila
- Rätt att säga sin åsikt och bli lyssnad på

Samverkan för att stärka barns rättigheter

Under 2025 fortsatte Allmänna Barnhuset att samla aktörer som arbetar med barns rättigheter i Sverige. En viktig del av vårt uppdrag är att skapa mötesplatser där myndigheter, civilsamhälle, forskare och beslutsfattare kan mötas för att dela kunskap, stärka samverkan och tillsammans hitta vägar framåt i genomförandet av barnkonventionen.

Vi bjuder regelbundet in till forum, nätverk och konferenser där personer med strategiskt ansvar för barns rättigheter kan mötas och fördjupa samtalet. Målet är att skapa förutsättningar för dialog, gemensamt lärande och utveckling och att bidra till konkreta förbättringar för barn i Sverige.

Årets största mötesplats var Barnrättsdagarna i Karlstad, där över 1100 deltagare samlades under temat Barnet som rättighetsbärare och barnets bästa. Dagarna präglades av engagemang och viktiga samtal om hur barn kan komma till tals, bli hörda och få sina rättigheter beaktade i beslut som rör deras liv.

Under Almedalsveckan arrangerade vi, tillsammans med flera aktörer, Barnrättstorget.

Där samlas barnrättsfrågorna på en plats, vilket skapar nya broar mellan organisationer och gör det möjligt att samla kunskap och erfarenheter i ett gemensamt sammanhang.

Vi genomförde fyra seminarier med fokus på aktuella barnrättsutmaningar. Samtalen handlade om barns rätt att komma till tals och prioriteras i politiken, om ansvar för utbildning och tidiga insatser för placerade barn, om barn och ungas möjlighet att möta politiska företrädare genom seminariet Framtidens frågor, samt om behovet av likvärdigt skydd och stöd för barn som utsatts för våld.

Utöver Almedalen arrangerade vi Skolfam- och familjehemskonferensen i Göteborg tillsammans med Göteborgs Stad, där yrkesverksamma från hela landet samlades med ett gemensamt fokus att stärka skolgången för familjehemsplacerade barn. Vi genomförde även konferensen Från ord till handling - framtidens stöd för barn som är anhöriga, med över 150 deltagare. Där var budskapet tydligt. Alla som möter barn i sitt arbete kan göra skillnad, och ofta börjar det med att se, lyssna och bekräfta barnet.

Under året samlade vi också representanter från civilsamhället, myndigheter och departement till dialog om den nya socialtjänstlagen, samt arrangerade en forskarhearing om Skolfam för att bidra till fortsatt kvalitet och utveckling.

Genom årets mötesplatser har vi skapat utrymme för kunskap, erfarenheter och perspektiv att mötas med ett gemensamt mål att barns rättigheter ska få större genomslag i praktiken och att barn i utsatta situationer får det stöd de har rätt till.

Barnhusets Stora Pris 2025 – två viktiga pristagare

Under 2025 års utdelning av Allmänna Barnhusets Stora Pris uppmärksammades två personer för sina betydelsefulla insatser för barns rättigheter och trygghet.

H.M. Drottning Silvia tilldelades priset för sitt långvariga engagemang för barns rätt till skydd och trygg uppväxt, särskilt genom att hon grundade World Childhood Foundation för att motverka sexuella övergrepp och stärka barn globalt. Priset delades ut i Blå salongen i Prinsessan Sibyllas våning, och prispengarna valde drottningen att skänka till World Childhood Foundation.

Samtidigt uppmärksammades professor Maria Eriksson vid Marie Cederschiöld högskola för sitt banbrytande forskningsarbete som konsekvent lyft barns perspektiv och stärkt skyddet för barn i utsatta livssituationer, bland annat i frågor om våld, anhörigskap och familjerättsliga utredningar. Hennes forskning har bidragit till konkret förändring i praktik och policy för att förbättra barns livsvillkor i Sverige.

Barnhusets Stora Pris är en årlig utmärkelse som ges till personer, organisationer eller föreningar som genom banbrytande insatser befrämjat barns och ungdomars sociala förhållanden i Sverige.

Spridning av kunskap och resultat

14180

FÖLJARE
på våra sociala kanaler
(+10,3%)

1257

BARN
har fått paket
i Letterbox Club
(+13,2%)

1899

BESÖKARE
på våra konferenser
(+5,5%)

479

utbildade personer
(-10,1%)

12818

nedladdade rapporter
(+39,3%)

74860

VISNINGAR
på Youtube och Vimeo
(+46,2%)

Procenten är i jämförelse med siffrorna från 2024.

Inkomna forskningsrapporter

Adoption, vårdnadsöverflyttning och återföreningsprincipen – En förändrad familjehemspolitik och styrningen av familjehemsvården

Författare: Judith Lind, Linköpings universitet

Den här studien undersöker Socialstyrelsens arbete med det regeringsuppdrag som följde efter Lilla hjärtat-debatten och de lagändringar som syftade till att stärka tryggheten för familjehemsplacerade barn. Genom analyser av arbetsgruppens interna avstämningar har tre centrala utmaningar identifierats. Rapporten visar hur politisk styrning kan påverka vilken kunskap som lyfts och hur professionella tolkar sitt uppdrag.

Barnfridsbrott och ungas psykiska hälsa

Författare: Sanna Maria Tiikkaja, Uppsala universitet

Sedan 2021 är det straffbart att låta barn bevitna våld eller andra brott i hemmet. Trots detta finns begränsad forskning om hur dessa upplevelser påverkar barn och unga i Sverige. Studien bygger på *Liv & hälsa ung 2023* i Sörmland och innehåller två delstudier. Studien betonar att skolor, vård, fritidsverksamheter och socialtjänst behöver vara extra uppmärksamma på dessa ungdomars behov av stöd.

Bibliotek och socialtjänst i samverkan för barns bästa

Författare: John Brauer, Örebro universitet

Folkbibliotek är viktiga mötesplatser för barn och unga, inte minst i områden med hög social utsatthet. Den här nationella kartläggningen – som omfattar 566 bibliotek i 259 kommuner – visar hur bibliotekens roll har breddats. Rapporten lyfter bibliotekens potential som del av det förebyggande och uppsökande arbetet för barns bästa.

Beviljade forskningsmedel

I skuggan av rättsprocessen – En studie om barns upplevelser av föräldrars vårdnadstvist

Huvudsökande: Anna Sonander, Lunds universitet

Denna studie undersöker hur barn och ungdomar med föräldrar i vårdnadstvist upplever den juridiska process som inleds när en förälder ansöker om stämning hos tingsrätten om vårdnad, boende och umgänge. Fokus ligger på att belysa barnens och ungdomarnas perspektiv och upplevelser, ett perspektiv som ofta saknas både i forskning och i arbetet med att främja barns rättigheter.

Studien strävar efter att bidra med ny kunskap för en mer barncentrerad och rättssäker hantering där barns bästa och delaktighet står i fokus. Genom intervjuer med ungdomar 12–18 år analyseras deras erfarenheter för att utveckla processer anpassade efter barnens behov och välmående.

Barnsamtal i familjerätt

Huvudsökande: Baharan Kazemi, Marie Cederschiölds Högskola

Syftet med den här studien är att i ett pilotprojekt tillsammans med praktiker utveckla arbetssätt för familjerättssekreterares barnsamtal, med målet att komma närmare idealet om barns delaktighet. Det handlar om att bryta ner stora principer, som att barn har rätt till information eller rätt att komma till tals och bli lyssnade på, till mikropraktiker i interaktionen mellan barn och professionella.

Huvudsyftet med projektet är att ta fram ett strukturerat instrument för att familjerätten ska kunna ta större hänsyn till barnets utsatthet i dessa livssituationer och att det ska leda till förbättrade bedömningar och förslag till domstolen i frågorna vårdnad, boende och umgänge.

Tandhälsa och tandvård hos barn och ungdomar med skyddade personuppgifter

Huvudsökande: Emelie Fridtjärn, Region Värmland

Syftet med projektet är att undersöka om barn med skyddade personuppgifter får tandvård i den utsträckning de har behov till. Som en del av detta kommer det undersökas vilken typ av besök barnen får, dvs. undersökningar, planerade behandlingar, förebyggande vård eller akutbesök som följd av besvär från munhålan. Antalet uteblivande kommer också undersökas och jämföras med barn utan skyddade personuppgifter. Vidare syfte är att kolla på hur upprättandet av kontakten mellan patienten/dess vårdnadshavare och tandvården sker samt att jämföra skyddade barns munhälsa med andra barn.

Medling utanför domstol – nya metoder för att minska konflikter om barn efter separation eller skilsmässa

Huvudsökande: Lotta Dahlstrand, Familjens Jurist

Projektet syftar till att undersöka alternativa metoder för tidig konfliktlösning i vårdnadstvister. Varje år startas närmare 7000 vårdnadstvister i domstol. Barn påverkas i de flesta fall mycket negativt av en vårdnadstvist och 6 av 10 barn uppvisar hälsoproblem såsom oro, rädsla, och otrygghet.

Genom en kvalitativ pilotstudie av ett medlingsförfarande utanför domstol ska bland annat effekter på konfliktnivå och möjligheter till varaktiga överenskommelser mellan föräldrar analyseras. Projektet adresserar dagens konflikt drivande system och brist på förebyggande insatser. Resultaten kan skapa förutsättningar för ett mer barnfokuserat, kostnadseffektivt och hållbart rättssystem.

Fortsättningsanslag

Skydd, delaktighet och prevention. Mötet mellan socialtjänsten och barn som upplever våld i hemmet

Huvudsökande: Anneli Marttila, Högskolan i Gävle

Studien ingår i ett större projekt vars övergripande syfte är att öka och fördjupa den systematiska kunskapen om den sociala barnavårdens stöd och insatser för barn där någon gjort en orosanmälan om att barnet utsatts för fysiska övergrepp eller bevittnat våld i familjen.

Studien syftar till att fördjupa kunskapen om hur socialtjänstens personal som arbetar med orosanmälningar som rör familjevåld arbetar med barnperspektivet i det stöd och de insatser de erbjuder barn och familjer och hur stöd och insatser kan utvecklas för målgruppen.

Referensgrupper, expertgrupper och styrelser

- Barnrättsbyråns råtsråd
- Brottsförmyndighetens regeringsuppdrag att ta fram en nationell plan för att förbättra likvärdigheten och tillgången till insatser för alla barn på Barnahus.
- Stiftelsen Karin och Ernst August Bångs minne styrelse
- CSA:s styrelse och arbetsutskott
- Expert Utredningen för en reform av den statliga barn- och ungdomsvården
- Forskarnätverk Barn i föräldrakonflikt, KI och Rättsmedicinalverket
- Polisens Barnråd (NOA, internetrelaterade sexuella övergrepp)
- Referensgrupp Bättre stöd till barn som utsatts för sexuell exploatering, Örebro universitet
- Referensgrupp Efter Barnförhöret, Örebro universitet
- Referensgrupp Barn som rättighetsbärare, delaktighet i utredningar och insatser samt uppföljningsverktyg för socialtjänsten, Uppsala universitet
- Sakkunnig i utredningsuppdrag som rör riskbedömning och riskbedömningsinstrument i frågor som rör vårdnad, boende och umgänge, Myndigheten för familjerätt och föräldraskapsstöd och Socialstyrelsen.
- SiS brukarråd
- Samråd angående hur socialtjänsten och hälso- och sjukvården kan arbeta för att upptäcka våld mot barn och unga, Socialstyrelsen

Under 2025 har Allmänna Barnhuset lämnat remissvar på följande statliga utredningar:

- Straffbarhetsåldern (SOU 2025:11)
- Hem för barn och unga – För en trygg, säker och meningsfull vård (SOU 2025:84)
- Kriminalvårdens skolverksamhet för barn och unga (U2025/02404)
- Frihet från våld, förtryck och utnyttjande - en jämställdhetspolitisk strategi mot våld och en stärkt styrning av centrala myndigheter (SOU 2025:28)
- Effektivare verktyg för att bekämpa brott av unga lagöverträdare (SOU 2024:93)
- En lag om insatser inom socialtjänsten till vårdnadshavare, barn och unga när samtycke saknas (Ds 2024:30)
- Livsviktigt lärande – fler vägar till kunskap för att förebygga suicid (SOU 2024:66)
- Stärkt stöd till anhöriga – Ett mer ändamålsenligt stöd till barn och vuxna som är anhöriga (S2024/60)

Om Allmänna Barnhuset idag

Stiftelsen Allmänna Barnhuset är en statlig stiftelse vars uppdrag, enligt reglementet, är att bidra till bättre villkor för barn i socialt utsatta situationer samt att utveckla och stärka den sociala barnvården. I detta syfte ska Allmänna Barnhuset främja kunskap och forskning samt utveckla och pröva nya arbetssätt inom området.

Med Barnkonventionen som grund bidrar Allmänna Barnhuset till konkret förändring för barn genom att utveckla kunskap, metoder och arbetssätt som används av de verksamheter som möter barn i deras vardag. Verksamheten omfattar bland annat forskningsanslag, utvecklingsprojekt, rapporter och publikationer samt konferenser och ut-

bildningar riktade till yrkesverksamma som möter barn i sitt arbete. Arbetet sker i nära samverkan med kommuner, regioner, myndigheter, akademi och civilsamhälle.

Barnhuset bidrar till ett mer kunskapsbaserat arbete för barns rättigheter genom att samla och sprida kunskap, lyfta barns erfarenheter och skapa mötesplatser mellan forskning, praktik och beslutsfattare. Barnhusets arbete med att utveckla och sprida metoder samt stärka samverkan mellan olika aktörer skapar bättre förutsättningar för att barn ska få rätt stöd i rätt tid. På så sätt medverkar Barnhuset till förändring både i enskilda barns liv och i de system som ska skydda och stödja barn.

Styrelse Stiftelsen Allmänna Barnhuset

Stiftelsen Allmänna Barnhuset leds av en styrelse med en ordförande och sex ledamöter, varav tre är forskare och fyra är politiker. Ordföranden och ledamöterna utses av regeringen vart fjärde år.

Under 2025 satt följande personer i Stiftelsen Allmänna Barnhusets styrelse:

Anne Marie Brodén, ordförande

Ulrika Heie, vice ordförande

Boel Andersson Gäre, ledamot

Eva-Lotta Nilsson, ledamot

Fredrik Lundh Sammeli, ledamot

Per Inge Lidén, ledamot

Stefan Wiklund, ledamot

Utbildningsbolaget Allmänna Barnhuset i Stockholm AB

Allmänna Barnhuset i Stockholm AB bedriver utbildning, konferenser och rapportförsäljning. Bolaget har uppdrag att genomföra utbildningar med stöd av Allmänna Barnhusets verksamhetsplan. Bolaget har uppdrag att genomföra utbildningar med stöd av Allmänna Barnhusets verksamhetsplan. ABiS ansvarar för Barnrättsdagarna och Barnrättstorget samt deltagande i mässor som utställare av Allmänna Barnhusets utbildningsmaterial. Bolaget styrs genom ägardirektiv som beslutats av stiftelsens styrelse och styrelsen utses av ägaren.

Styrelse Allmänna Barnhuset i Stockholm AB

Under 2025 satt följande personer i styrelsen för Allmänna Barnhuset i Stockholm AB:

Anne Marie Brodén, ordförande

Anne Marie Svensson, ledamot

Boel Andersson Gäre, ledamot

Eva-Lotta Nilsson, ledamot

Fredrik Lundh Sammeli, ledamot

Per-Inge Lidén, ledamot

Sätra Bruk AB

Sätra Bruk AB är en långsiktig investering som syftar till att erbjuda utbildningsplats för Allmänna Barnhuset och bedriva konferensverksamhet och vara bas för utbildningsbolagets olika utbildningar. Bolaget ska även ge avkastning till Stiftelsen Allmänna Barnhusets verksamhet. Sätra Bruk AB bedriver även skogsbruk, jordbruk, kraftproduktion vid tre mindre kraftverk, förvaltning av värdepapper samt fastighetsförvaltning. Sätra Bruk ligger i Västra Götaland. Bolaget styrs genom ägardirektiv som beslutats av stiftelsens styrelse och styrelsen utses av ägaren.

Styrelse Sätra Bruk AB

Under 2025 satt följande personer i styrelsen för Sätra Bruk AB:

Anne Marie Brodén, ordförande

Anders Flanking, ledamot

Jarl Karlsson, ledamot

Jonas Rosman, suppleant

Per Inge Lidén, ledamot

Ulrika Heie, ledamot

Allmänna Barnhusets verksamhet i siffror

Utgångspunkten i styrelsens ekonomi-förvaltning är Allmänna Barnhusets långsiktiga fortlevnad och tryggheten av Allmänna Barnhusets möjlighet att uppfylla sitt uppdrag i enlighet med reglemente och styrelsens beslut. Allmänna Barnhusets verksamhet för att ge stöd till utsatta barn och genomföra Barnkonventionen i praktiken bekostas till största del av avkastning på egen förmögenhet, fastighetsintäkter och avkastning från ägda bolag. Även externa medel beviljade för specifika projektuppdrag och regeringsmedel har tillkommit sedan 2015.

Nya insatser för att bredda finansieringsbasen samt öka andelen beviljade externa medel har genomförts de senaste åren. En fortsatt översyn av bästa möjliga direktavkastning för finansiering av Allmänna Barnhusets verksamhet har påbörjats rörande placeringar och ägda fastigheter samt donationer. Ett nytt affärssystem för nya uppföljningsrutiner och möjligheter till nyckeltal,

implementeras nu för att höja kvaliteten på rapportering.

Allmänna Barnhuset har under flera år arbetat aktivt med att förbättra standarden på ägda fastigheter samt tillse att placeringar av medel ger bästa avkastning men med låg risk. Även placerade medel har gett god direktavkastning.

Allmänna Barnhusets främsta tillgång är dess engagerade och sakkunniga personal. Stiftelsen bedriver främst utvecklings-, spridnings- och forskningsverksamhet genom sin personal, vilket innebär att kostnadsbasen främst består lönerelaterade kostnader. Övriga kostnadsposter är omkostnader för att utföra Stiftelsens viktiga uppdrag för utsatta barn.

Allmänna Barnhusets bolag visar ett gott resultat för 2025 med en god utveckling och hög soliditet i båda bolagen vars styrelser har fungerande affärsplaner och god kontroll.

Medarbetare under 2025 på Stiftelsen Allmänna Barnhuset

Agneta Ingvarsson

Amanda Nyberg

Anders Karlbom

Anna Johansson

Ann Sofi Palin

Bonnie Friedh

Cecilia Andersson

Daniel Gardelin Zambon

Emma Andersson

Emma Fagerstrand

Henna Ohranen

Janina Fryckholm

Janna Lindblom

Linda Ljunggren Syding

Monica Achá Sonesson

Solveig Dalgrund

Staffan Wahlbeck

Susanne Björk

Vilma Hedlund

Åsa Landberg

Åsa Lundström Mattsson

Stiftelsen Allmänna Barnhuset
Döbelnsgatan 50
113 52 Stockholm

Tel: +46 8 679 60 78
info@allmannabarnhuset.se

Org.nr: 802000-1072

www.allmannabarnhuset.se